

Láska, nebo sobectví?

ZKUŠENOST PRVOTNÍ CÍRKVE

Texty na tento týden

L 19,41–44; Mt 23,37; Žd 11,35–38; Zj 2,10; Sk 2,44–47; J 13,35

Základní verš

„Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravici své spravedlnosti.“ (Iz 41,10)

Představ si, že jsi pastýř, který pase své ovce na svazích Olivové hory. Ze stráně se díváš na město Jeruzalém. Najednou slyšíš hlasy, mezi nimiž rozeznáš Ježíšův hlas. Jeho slova tě překvapí. I učedníci mají problém pochopit jejich smysl. Když se paprsky zapadajícího slunce zatřpytí na sněhobílých mramorových zdech chrámu, Ježíš s naléhavostí v hlase řekne: „Vidíte toto všechno? Amen, pravím vám, že tu nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozmetáno“ (Mt 24,2). Učedníci jsou zmateni – a ty také. Co tím Ježíš myslí? Jaký vztah mají jeho slova ke konci světa, na který se ptali Ježíšovi učedníci?

Pozorně posloucháš, jak Ježíš mistrně spojuje události, které povedou ke zničení Jeruzaléma, s těmi, které se odehrají těsně před jeho návratem. Ve zničení Jeruzaléma objevuje předobraz satanovy strategie oklamat a zničit Boží lid v době konce. Ježíšova slova ve 23. a 24. kapitole Matoušova evangelia (případně v L 21. kapitole) jasně nastiňují události posledních dnů přirovnané k pádu Jeruzaléma.

Při našem studiu se soustředíme na satanovu strategii, jak oklamat a zničit Boží lid. Čeho se mu nepodaří dosáhnout pronásledováním, bude se snažit dosáhnout pomocí kompromisu. Bůh o tom ví a i v těch nejnáročnějších časech ochrání svůj lid.

Osnova lekce

V této lekci se podíváme na inspirativní zkušenost prvotní církve ve světle Ježíšovy promluvy o budoucích událostech (Mt 23–24). Navzdory pronásledování a všeobecné nenávisti ve společnosti byla (a je) církev povolána žít a šířit nesobeckou lásku vedoucí ke službě všem potřebným.

- Mt 23,37: Ježíšova láska a touha zachránit (neděle)
- Mt 24,15.16: Bůh chrání své věrné uprostřed problémů (pondělí)
- Mt 24,9.13.14: Věrnost Ježíšových následovníků navzdory pronásledování (úterý)
- Mt 24,10–13: Prakticky prožívaná láska uprostřed nenávisti (středa a čtvrtek)

SPASITEL SE ZLOMENÝM SRDCEM

Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě poslání; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste! (Mt 23,37)

⁴¹Když už byl blízko a uzel město, dal se nad ním do pláče ⁴²a řekl: „Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím. ⁴³Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklídí tě a sevrou ze všech stran. ⁴⁴Srovnej tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil.“ (L 19,41–44)

Osobní studium

Když Ježíš seděl na Olivové hoře a díval se na město Jeruzalém, měl zlomené srdce. Jan ve svém evangeliu říká: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali“ (J 1,11). Ježíš udělal vše pro záchranu svého lidu před blížícím se zničením milovaného města.

Ježíšova láska k jeho lidu pramenila ze srdce naplněného nekonečným milosrdenstvím. Opakovaně je s láskou vyzýval, aby činili pokání a přijali jeho laskavou nabídku milosti a milosrdenství.

Co říkají následující verše o Ježíšově postoji k jeho lidu? Jak lidé reagovali na jeho láskyplné pozvání milosti a milosrdenství? Co se z toho dovídáme o Boží povaze?

L 19,41–44

Mt 23,37,38

J 5,40

Ve světle Boží lásky je obtížné pochopit událost, jakou bylo zničení Jeruzaléma (podobně jako jiné tragédie, které se odehrály v průběhu dějin). Dějinné záznamy svědčí o tom, že když římský generál Titus vedl své armády proti městu, zemřely desetitisíce

lidí. Jeruzalém byl zpustošen. Muži, ženy a děti byli povražděni. Kde byl Bůh, když jeho lid tak trpěl? Odpověď je jasná, ale není snadné ji plně pochopit. Jeho srdce bylo zlomené. Jeho oči se naplnily slzami. Po staletí oslovoval svůj lid. Svou vzpourou proti jeho lásce a laskavosti však ztratili jeho božskou ochranu. Bůh vždy nezasahuje, aby omezil dopady nesprávných rozhodnutí svého lidu. Nechává, aby se rozvinuly přirozené důsledky vzpoury. Bůh nezavinil smrt dětí při zničení Jeruzaléma. Tragická smrt nevinných byla satanovým činem, ne Božím.

Satan má zálibu v násilí a podněcuje nejhorší vášně lidského srdce. V průběhu staletí bylo jeho záměrem lhát a ničit a potom obviňovat ze svých špatných činů Boha.

Přečti si text Mt 24,15–20. Jaký pokyn dal Ježíš svému lidu, aby ho zachránil před blížícím se zničením Jeruzaléma?

Je dobré si zapamatovat, že velká většina křesťanů žijících v Jeruzalémě v roce 70 po Kristu pocházela ze židovského prostředí. Milující Bůh chtěl zachovat co nejvíce svého lidu. Proto dal pokyn, aby jeho věrní z města utekli, jakmile se římská vojska přiblíží k Jeruzalému.

Aplikace

Zamysli se nad touto větou: „Boží charakter neposuzujeme podle událostí, které vidíme kolem sebe. Namísto toho se snažme vnímat všechny události přes optiku jeho láskyplného charakteru zjeveného v Bibli.“ Proč je to dobrá rada?

ZÁCHRANA KŘESŤANŮ

¹⁵Když pak uvidíte „znesvěcující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniele, jak stojí na místě svatém – kdo čteš, rozuměj – ¹⁶tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor. (Mt 24,15.16)

Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená. (Ž 46,2)

Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpiřat pravici své spravedlnosti. (Iz 41,10)

Osobní studium

V událostech, které vedly ke zničení Jeruzaléma, se jasně projevuje Boží milosrdenství, milost, prozřetelnost a také to, že ví předem, co se stane. Římská vojska pod vedením Cestia Galla obklíčila Jeruzalém. Ve chvíli, kdy už se jejich útok zdál neodvratný, se Římané nečekaně stáhli. Židovská vojska je pronásledovala a dosáhla velkého vítězství.

Během ústupu Římanů pronásledovaných židovským vojskem se křesťanům podařilo uprchnout do města Pelly v Pereji za Jordánem. „Čekající křesťané tak dostali slíbené znamení a všichni měli možnost uposlechnout Ježíšovo varování. Události probíhaly tak, že ani Židé, ani Římané nemohli útěku křesťanů zabránit.“ (GC 30; VDV 25)

Co říkají úvodní texty (Mt 24,15.16; Ž 46,2; Iz 41,10) o Boží prozřetelnosti?

Bůh je svrchovaný a má moc nad událostmi na zemi, takže v konečném důsledku

dosáhne svých záměrů. Přestože Bůh někdy mění své původní plány na základě našich lidských rozhodnutí, jeho základní plán pro tuto planetu se nemění a Bůh ho nakonec dosáhne. Jsou období, kdy Boží lid zažívá obtíže, pronásledování, vězení, a dokonce i smrt pro Krista. Ale i v těch nejnáročnějších dobách satanových nejkrutějších útoků Bůh udržuje a zachovává svou církev.

Přečti si texty Žd 11,35–38 a Zj 2,10. Jakou realitu odhalují o našem boji se silami zla? Jak jsou tyto pasáže v souladu s myšlenkou ochrany, kterou Bůh zaslubuje svému lidu? Existuje rozpor v myšlence Boží ochrany a toho, že Bůh dovolil, aby někteří lidé čelili bolestnému utrpení, a dokonce mučednické smrti?

„Marně se satan snažil zničit Kristovu církev násilím. Velký spor, v němž Kristovi učedníci položili své životy, neskončil, když tito věrní vlajkonoši na svých místech padli. Svou smrtí zvítězili. Boží dělníci padli, ale Boží dílo se nezastavilo.“ (GC 41; VDV 31)

Aplikace

Ačkoli mnozí pisatelé Bible opakovaně procházeli bolestí a utrpením, nepřestávali mluvit o realitě Boží lásky. Co se z toho můžeme naučit? Jak můžeš ve svém životě prožívat stejnou lásku?

VĚRNOST UPROSTŘED PRONÁSLEDOVÁNÍ

9Tehdy vás budou vydávat v soužení i na smrt a všechny národy vás budou nenávidět pro mé jméno. [...] ¹³Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. ¹⁴A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec. (Mt 24,9.13.14)

¹Saul schvaloval, že Štěpána zabili. Tehdy začalo kruté pronásledování jeruzalémské církve; všichni kromě apoštolů se rozprchli po Judsku a Samařsku. ²Zbožní muži Štěpána pochovali a velmi nad ním truchlili. ³Saul se však snažil církev zničit: pátral dům od domu, zatýkal muže i ženy a dával je do žaláře. ⁴Ti, kteří se z Jeruzaléma rozprchli, začali kázat evangelium všude, kam přišli. (Sk 8,1–4)

Osobní studium

Během prvních staletí rostla křesťanská církev velmi rychle. Dělo se to navzdory věznění, mučení a pronásledování. Věřící byli zcela oddáni Kristu a naplněni Duchem svatým. Mocně hlásali evangelium, díky čemuž se obrátily desetitisíce lidí.

S čím se setkávala křesťanská církev v prvním století? Proč rostla tak rychle?

Sk 2,41

Sk 4,4.31

Sk 5,42

Sk 8,1–8

Učedníci čelili zákazům (Sk 4,17), věznění (Sk 5,17.18), pronásledování (Sk 8,1) a někteří z nich zemřeli násilnou smrtí (Sk 7,59; Sk 12,2). Přesto v moci Ducha svatého odvázně ohlašovali vzkříšeného Krista a křesťanské sbory se rozrůstaly po celém Judsku, Galileji a Samaři (Sk 9,31).

Základy pekla se otrásovaly. Uvolnila se pouta, kterými satan svazoval lidi v zajetí hříchu. Před mocí vzkříšeného Krista se rozpadaly pohanské pověry. Šíření evangelia bylo úspěšné i přes obrovský odpor. Učedníci se už neschovávali se strachem v horní místnosti. Úzkost a obavy se rozplynuly.

Namísto strachu naplnila srdce učedníků víra. Jediný pohled na vzkříšeného Pána změnil jejich životy. Ježíš jim dal nový důvod žít. Náš Pán jim dal nejen velké pověření (Mk 16,15), ale také velké zaslíbení: „... dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země“ (Sk 1,8).

Evangelium proniklo do nejvzdálenějších koutů země (Ko 1,23). A to i přesto, že poslední z učedníků, Jan, zemřel na konci prvního století. Přišli další, převzali a nesli dál pochoď pravdy a zvěstovali živého Krista. Plinius mladší působil jako místodržitel v římské provincii Bithýnii na severním pobřeží dnešního Turecka. Kolem roku 110 po Kristu napsal císaři Trajánovi dopis, ve kterém ho informuje, jak postupuje proti křesťanům, a zároveň se ptá, jak má pokračovat dál. Uvádí, že existuje „velký počet vyšetřovaných a mnoho lidí různého věku, společenských skupin a obou pohlaví je – a ještě bude – postaveno před soud. Nákaza této pověry se rozšířila nejen do měst, ale i do menších obcí na venkově.“ (BETTENSON, Henry. *Documents of the Christian Church*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 4)

Navzdory nejkrutějším útokům ďábla křesťanská církev rychle rostla.

Aplikace

Co se můžeme naučit od rané církve? Jak nám to může pomoci dnes, v době konce?

PÉČE O SPOLEČENSTVÍ

¹⁰A tehdy mnozí odpadnou a navzájem se budou zrazovat a jedni druhé nenávidět; ¹¹povstanou živí proroci a mnohé svedou, ¹²a protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. ¹³Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. (Mt 24,10–13)

⁴³Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. ⁴⁵Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. ⁴⁶Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. ⁴⁷Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse. (Sk 2,43–47)

Osobní studium

Raná křesťanská církev rostla nejen proto, že její členové kázali evangelium, ale také proto, že podle evangelia žili. Věřící sloužili stejně jako Kristus, který „chodil po celé Galileji, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu“ (Mt 4,23). Ježíš se upřímně zajímal o lidi. A podobně to dělala i raná církev. Právě nesobecká láska a odhodlání naplňovat lidské potřeby, v kombinaci s hlásáním evangelia v moci Ducha svatého, měly významný vliv na svět v prvních staletích křesťanské církve.

Přestože se okolnosti liší, jaké zásady se můžeme naučit z těchto textů o pravém křesťanství?

Sk 2,43–47

Sk 3,6–9

Sk 6,1–7

První křesťané následovali Kristův příklad. Petr řekl, že „Bůh obdařil Ježíše z Nazareta Duchem svatým a mocí, Ježíš procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďáblů, neboť Bůh byl s ním“ (Sk 10,38). Kristova církev byla jeho tělem na zemi a také ona v prvních

staletích vyjadřovala Kristovu obětavou lásku a zájem o zraněné, zlomené lidstvo. První křesťané byli živou ukázkou Kristova soucitu.

Ve velkém sporu, který zuří ve vesmíru, chce ďábel znehodnotit Boží obraz, který Stvořitel do lidstva vložil. Cílem evangelia je obnovit v lidech Boží obraz. Tato obnova zahrnuje uzdravení v tělesné, duševní i duchovní oblasti.

Ježíš zjevuje svůj plán pro každého z nás: „Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby [moje ovce] měly život a měly ho v hojnosti“ (J 10,10). Kristus touží, abychom byli fyzicky zdraví, duševně bdělí, emocionálně stabilní a duchovně celiství.

To platí zejména ve světle zaslíbení jeho návratu. Tento svět prochází obrovskou krizí. Ježíšovy předpovědi v Mt 24 a L 21 mluví o katastrofické situaci, která bude na zemi před jeho návratem. Ale když se nás Kristus dotkne svou uzdravující milostí, zatoužíme, aby tento léčivý dotek okusili i ostatní. Ježíš nás posílá do zkaženého a rozvráceného světa jako své vyslance, abychom se dotkli druhých jeho láskou. Rané křesťanství charakterizovala vzájemná láska věřících, která naplňovala i jejich společenství.

Aplikace

Jak může církev spolupracovat s Kristem při odhalení, že satanova obvinění jsou živá?

POSELSTVÍ LÁSKY

¹⁰A tehdy mnozí odpadnou a navzájem se budou zrazovat a jedni druhé nenávidět; ¹¹povstanou lživí proroci a mnohé svedou, ¹²a protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. ¹³Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. (Mt 24,10–13)

Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým. (J 13,35)

A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra. (1J 4,21)

Osobní studium

Co odhalují úvodní verše (J 13,35; 1J 4,21) o satanově útoku na Boha a jeho vládu? Co říkají o podstatě skutečného křesťanství?

Láska byla v prvních staletích normou chování křesťanských sborů. Jeden z nejosobitějších latinských církevních spisovatelů Quintus Tertullianus (přelom 2. a 3. století) ve svém díle *Apologeticum* o pohledu pohanů na křesťany napsal: „Toto obzvláštní dílo lásky vtisklo u některých poznámku: ‚Hle, jak se navzájem milují.‘“ (TERTULLIANUS. *Obrana křesťanů*. dostupné na https://www.tertullian.org/other/czech_apologeticum.htm)

Jedno z největších zjevení Boží lásky se projevilo, když svět v prvních staletích zasáhly dvě ničivé epidemie (kolem let 160 a 265). Křesťané sloužili nemocným a umírajícím. Tyto epidemie zabily desetitisíce lidí a vyplenily celé vesnice a města. Nezištná, obětavá, pečlivá a milující služba křesťanů měla na obyvatelstvo obrovský vliv. Postupem času tisíce, později statisíce, a nakonec miliony obyvatel Římské říše uvěřily v Ježíše Krista. Láska, otevřený zájem a organizovaná, nezištná péče o nemocné a umírající byla

důvodem obdivu k těmto věřícím a ke Kristu, kterého reprezentovali.

Knihy amerického sociologa a religionisty Rodneyho Starka *Vzestup křesťanství* zobrazuje tyto dějinné události z nového úhlu pohledu. Popisuje, jak se během druhé epidemie celé křesťanské společenství, které bylo v té době ještě silně židovsko-křesťanské, stalo účinnou armádou sester a ošetřovatelů, kteří zajišťovali základní potřeby pro přežití trpící komunity.

„Na vrcholu druhé epidemie, kolem roku 260 po Kristu, Dionýzios vyjádřil ve velikončím dopise pouti hrdinskému úsilí místních křesťanů, z nichž mnozí přišli o život, když se starali o druhé. ‚Většina našich spoluvěřících projevila bezmeznou lásku a obětavost. Nikdy se nešetřili a myslili jeden na druhého. Nedbali na nebezpečí, starali se o nemocné, naplňovali každou jejich potřebu, sloužili jim v Kristu a spolu s nimi odcházeli z tohoto života klidní a šťastní. Nakazili se od nich, když byli v jejich blízkosti, starali se o své bližní a radostně a klidně sdíleli jejich bolesti.‘“ (STARK, Rodney. *The Rise of Christianity*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1996, s. 182)

Aplikace

Jaké poselství nám sděluje zpráva o jednání křesťanů v prvních staletích existence církve? Jak se můžeme naučit projevovat stejně nesobeckého ducha? Co v tomto kontextu znamená zemřít sám sobě (Mt 16,24.25; J 12,24)?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Marně se satan snažil zničit Kristovu církev násilím. Velký spor, v němž Kristovi učedníci položili své životy, neskončil, když tito věrní vlajkonoši na svých místech padli. Svou smrtí zvítězili. Boží dělníci padli, ale Boží dílo se nezastavilo. Evangelium se šířilo stále dál a počet jeho vyznavačů rostl. Proniklo dokonce do oblastí, kam se nedostali ani římské orlové. Jak prohlásil jeden křesťan před pohanskými vládci: ‚Můžete nás zabít, mučit, odsuzovat... Vaše nespravedlnost je důkazem, že jsme nevinni... Ani vaše krutost vám nepomůže.‘ Vedli tím jen další ke stejné vytrvalosti. Čím více nás kosíte, tím více rostou naše řady. Krev křesťanů je setbou.“ (Tertullian, Obrana, odstavec 50) (GC 41.42; VDV 31.32)

„Tajemná Boží prozřetelnost, která dopouští, aby zlí lidé pronásledovali spravedlivé, působí lidem slabé víry velké rozpaky. Někteří z nich mají dokonce sklon přestat důvěřovat Bohu, protože dopouští, aby se nejpodlejší lidem dařilo dobře a navíc aby sužovali a trápili ty nejlepší a nejčistší. Kladou otázku, jak může spravedlivý, milosrdný a všemohoucí Bůh takovou nespravedlnost a násilí trpět. Nemáme však právo klást takové otázky. Bůh svou lásku prokázal zcela dostatečně. Nemáme právo pochybovat o jeho dobrotě jen proto, že nejsme schopni pochopit jednání jeho prozřetelnosti.“ (GC 47; VDV 35)

Otázky k rozhovoru

1. Má vůbec utrpení nějaký vyšší smysl? Proč podle vás Bůh dovoluje, aby jeho lid trpěl?
2. Někdy se stává (podobně jako v rané církvi), že se utrpení přetaví do něčeho dobrého. Co však tehdy, když nevidíme žádnou útěchu, žádný vyšší smysl utrpení? Proč je v takových situacích důležité mít osobní zkušenost s Boží láskou, abychom si zachovali víru?
3. Jak byste svému příteli odpověděli na následující otázky? „Kde je Bůh v mém utrpení?“ „Pokud mě miluje, proč prožívám tak těžké období?“
4. Jak se může váš sbor stát společenstvím, které má vliv na svět? Uvažujte, jak se může téma tohoto týdne prakticky projevat ve vaší službě.